

Előfizetési ár

Helyben, hához hordva:

Negyedére . . . . . 2 korona
Félévre . . . . . 4 korona

Védlekre, postán küldve:

Negyedére . . . . . 3 K 50 F.
Félévre . . . . . 7 K — F.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

A szerkesztésért felelős: **Hollósy János.**

Telefonszám: 141.

Laptulajdonos: **A Nyomdarészvénytársaság.**

Megjelen minden nap

hétfé és

ünneptánni nap kivételével.

A lap szellemi és anyagi részére vonatkozó összes dolgok a szerkesztőség és kiadóhivatalba intézendők.

Az igazi válság.

A politikusok azt mondják, Magyarország évtizedek óta nem ért olyan válságos napokat, mint most. Ez igaz is, de az igazi válság mégse ez. Ez az állandósult válság, vizsgáztalan gonosz nyavalyája ennek az országnak. Mit jelent az ilyen válság? Megbukik egy csomó politikus és jön helyette másik csomó. Ez a politikusok válsága, akik vagy most hullanak ki az érett sajtóból, vagy most esnek bele. Nemzeti szempontból — sajnos, sok tapasztalatunk van róla — az ilyen válságok jelentőségét nem szabad túlbecsülni.

Hanem van itt valami más válság, amit csak azért nem veszünk észre, mert mindnyájan benne vagyunk. Mindnyájan, az egész dolgozó magyarországi, tehát csak a politika, a törvényhozás, a közigazgatás nincs benne. Csak ezek állnak, ósvilági kókolosszusok merevségéről, mi többiek mindnyájan az új idők villámvonatán ülünk, vitétvén új földet új eget alá.

Maradjunk a vasutnál. Nem a képnél, hanem a melyikről a képet vetjük. Minden vonat, mely nagy városainkba indul, vagy belőlük jön, tömve van utasokkal. A gyorsvonatok ma hosszabbak és több utast visznek, mint tíz évvel ezelőt a személyvonatok.

A vasuti állomásokon szerte az országban összetörődött tehervonatok vesztelnek, megrakva árucikkkel, gépek, szerszámok tömegével, melyeknek egy emberöltővel ezelőt még nevük se volt. A föltűrt, alakuló, nyújtózó városok fölé gyárkérmények füstjéből szövődik a munka fekete zászaja. Legelők és pocsolják helyén sikeket raknak le s a napszámos-emberek deleléskor arról cserélnek eszmét, hogy mégis csak szebb ez a világ, mint a régi volt.

A bontakozó és fejlődő magyar kapitalizmus tünetei ezek. A nagy áruforgalom, a nők ipari és kereskedelmi munkája, a gyáripár erősödése, a városok jelentőségének megnövekedése, az élet nyüzsgése: mind egy új Magyarország csirázását mutatja ez. Magyarországot, új népszavazásokkal, új érdekekkel, igényekkel, szükségletekkel. A középkori feudális formák alatt új emberek és új szükségletek nőttek meg, melyek minduntalan összeütköznek a régi keretekkel.

Az egész ország ennek a konfliktusnak a nyomaival van tele, nem a politikai válsággal. Az új élet gyökerei feltűrik a régi földet, elmozdítják a régi köveket és belecsúsz magukat a repedésekbe. Recsegnek minden felé a régi pántok és az élet nyomása a legelmaradottabb rétegekbe, a legmesszibb

falukba is kivisz valamit az új idők szelleméből. Nem mindig jót, nem mindig életet zsenidőt, rüget faszót. Sok torz, fonák, túlzás kavargó ezeken az úde áramlatokban. Se baj, így is elevenek, frissek, ébresztésre alkalmasok s jók arra, hogy előkészítsék a lelkeket a ma nyomorúságai közt és kitárgsítsák az idők előjövendő lelkének befogadására.

Valahogy az új bor forrását juttatják eszébe az embernek e gyönyörű válság tünetei. Annak is a seprjeje verődik fel először a zavaros, keserű habban. Mindenki tudja, hogy forrás nélkül nincs erő, — csak ennek az országának a gazdája nem. A hivatalos intézményes országának ezzel az erjedd, forró, pezsgő új országgal nincs semmi kapcsolata.

A hivatalos állam, a politika, a törvénykezés, a közigazgatás évszázadok elmaradt és mögött az ország mögött, belékövesedve a maga külön érdekeibe, mint házába a csiga. Mintha nem volnának nagyvárosok, a nagy városokban modern emberek, a gyárakban Diesel-motorok és turbinák, az utcákon autók és messze, kint az eldugott tanyaikon őrjások.

Nem, az életnek erjedd az új lelkéről a merev paragrafus-lelék nem tud semmit. Csak akkor vesz róla tudomást, ha nagyon pezseg. Akkor dugót és kalapácsot keres és betömi az élet friss bugyosását. Sebaj, legalább hamarabb szétveti a rozsdás dongáját, korhadt fájú uven hordót.

Keekemet szőlő- és gyümölestermelése és gyümölesexportja.

Iria és a Protestáns Egyesületben, 1913. márc. 30-án felolvasva: *Keresztes Pál.* 12

Talaj és éghajlati viszonyaink eme gyümölestermelők felelnek tehát meg a legjobban, melyek normális időjárás mellett igen szépen beérnek és egy-egy bővebb termésű évben Európa számos piacán hirdetik a magyar gyümölcs kiváló minőségét, zamatos ízét és tartósságát. Lássuk most egy kissé közelebbről is e gyümölestermelők és ezeknek elterjedését a külföldön.

A cseresznye a legelső gyümölestermelők lévén a szabadban, korai, valamint késői fajtái, főleg a befőzésre is alkalmasok, igen jól értékesíthetők. E tekintetben új fajták termelése ajánlatos, melyek a hosszú szállítást is megbírják, mert e gyümölestermelők csak a szomszéd országokban, hanem Német- és Oroszországban is igen kedveltek és jól fizetők.

Közönséges meggyünk főleg friss állapotban használható leginkább vagy pedig lekvárt, kellemes bort, sőt pálinkát is készítenek belőle.

Spanyol- (üveg) meggyünk annál keresettebb a külföldön, főleg Német- és Oroszországban, mivel e két helyen egyáltalán nem terem s ezért aztán e gyümölestermelők a legbővebb termés idején is igen

jól értékesíthető. De még hazánk területén is szük térré szorul e faj termelése, mert a külföldre szállított üvegmeggynek 70–80 százalékát állandóan Kecskemét szolgálja.

Kajszibarackunk a leghasznosabb és a legháladátsabb gyümölcsünk egyike, melyet bármely nagy mennyiségben is szintén jól lehet értékesíteni. Igen fontos gyümölcsünk ez, mert északi szomszédainkkal a szabadban nem igen terem meg és így az egész Német-, Lengyel- Oroszország szükségletét a legnagyobb részben Magyarország fedezi, különösen ha Oroszországban a Krími félszigeten, mely Oroszország gyümölcsöséjéért képezi, a termés rosszul sikerült.

Hazánk határain belül pedig úgy a termelés, mint a kivétel tekintetében a sulypont Kecskemét és környéke esik, mert bortermelő, homokos vidékünkön a barackta igen szépen virágzik és terem, bár a korai virágzás miatt a korán fellépő tavaszi fagyok sokszor igen nagy károkat okoznak a meginduló rügyekben, mint ezt sajnos tapasztaltuk az 1911-ik év tavaszán is.

Egész gyümölestermelésünkben e gyümölestermelők új nagy szerepe van, mely piacunknak óriási nagy forgalma egyesesen függővé van téve egy-egy évnek bővebb vagy csekélyebb barackterméséről. Emellett meggyezhetjük még azt is, hogy bár hazánk több vidékén termelnek barackot, mégis a kecskeméti barackon kívül sem Ausztriában, sem egyéb külföldre alig szállítanak más vidékről barackot. Ennek okát majd alább látni fogjuk. Ilyen körülmények az elmúlt évtized bővebb termésű éveiben a Magyarországból exportált baracknak 80–90%-a Kecskemétről került ki.

A körtét illetőleg a nemesebb fajoknak termelése nem örvendő olyan elterjedésnek, mint azt a viszonyaink megengednék, pedig ez máskülönbözőn értékes fajt képezne. Nagy baj az, hogy a fának kellő gondozása, ápolása hiányában a termelt mennyiség is a fergesség miatt alig értékesíthető.

Almafajtáink úgy a télek, mint a nyáriak általában külföldön is igen kedveltek és keresettek, különösen ha Svác és Franciaország a gyenge termés miatt nem exportálhatnak eleget. E tekintetben ismét sajnos kell tapasztalnia, hogy szőlőültetvényeinknek nem fordítanak elég gondot gyümölestermelők tisztántartására, mert is igen kedvelt és jól fizetett almafajunk legalább fele mielőtt teljesen kifejeződnék és megérnek fergessé válnak, miert is kereskedőink nem sokra becsülik s a tömeges külföldi megrendeléseket a megfelelő minőség hiányában nagyrésztben kénytelenek visszautasítani.

Szilvatermelésünk, mely az időjárás viszonyaitól elég jól bírja, a másokénál gyengébb termésű években is elég kiegyelőző sokot lenni. Vörös- és aszali (keszterci) szilvánk legjobb fogyasztó piacokra Német-, Orosz-, Lengyel, valamint Szászországban talál. Vámkülföldre irányuló szilvákivitelünk előnyére és emelésére szolgál az a körülmény, hogy a mi szilvánk jömiőségű és a hosszú utat is igen jól bírja.

Csemegegyümölestermelésünk az elmúlt évtized alatt igen szép lendületet vett főleg mióta a régi rendszerhez ragaszkodó szőlősgazdáink is belátják azt, hogy a kedvező helyi viszonyok mellett a csemegegyümölestermelés gazdaságosabb, mint bortermelés. A csemegegyümölestermelők igen nagy lendületet vitt már minden bortermelő államban, mert a szép csemegegyümölestermelők jól jövedelmez.

Kivételnek e tekintetben szintén szépen fejlődik, úgy hogy Magyarországól kivitt csemegezőlőnek 10%-a Kecskemétri szállítatik. Kivételnek főleg Ausztriában, Németországban talál igen kedvező elhelyezésre.

Összbaracktermelésünk is csak az újabb időben kezd a külföldre való szállítás igényeinek megfelelni, amennyiben a hosszú utat csak néhány faj bírja ki és így csak a leggodnósabb csomagolás és szállítás mellett exportálhatunk belőle.

Egyike a legkényesebb gyümölcsnek, főleg a fája, de azért igen jól elmeződik a nemesebb fajtái.

A dió igen fontos és hasznos, mert gyümölcsét is, fáját is igen jól lehet értékesíteni.

A bírsalma, mint a déli melegebb vidékről származó gyümölcs, vidékünkön szintén megerem.

(Folyt. köv.)

A város feladata

a munkanélküliség elleni küzdelemben.

A városok szociális politikájának új ágaként jelennek a munkanélküliekről való gondoskodás. Kétségtelen, hogy a munkanélküliség elleni küzdelemben az államnak, hanem a városnak, mely korlátoltabb és szűkebb feladatkörrel sokkal bízhatóbban és könnyebben tekintheti át a mely első sorban érzi meg a munkátlanság káros hatásait és következményeit, kell beavatkoznia. Tényleg azt látjuk, hogy úgy külföldön, mint legutóbb hazánkban is, a városok tesznek kísérleteket a munkanélküliség káros hatásainak enyhítésére. A főváros a napokban szavazott meg 50,000 korona segélyt a munkanélkülieknek, néhány nappal ezelőtt pedig egyik vidéki város hasonló eljárást követett. Miután a súlyosan ránk nehezítő rossz gazdasági viszonyok országsszerte és az ország minden városában abnormis módon megdagasztották a munkanélküliek számát, mi sem indokoltabb, mint hogy a kérdéssel a városok szempontjából foglalkozzunk.

Amennyiben az az elvi álláspont fogadjuk el, hogy mindenkinek egyenlő joga van az élethez és a boldogság kereséséhez, nem tagadhajuk azt sem, hogy mindenkinek joga van a termelésben előrendű szükségletét szerint való részesedéshez is s ebből önként következik mindenkinek egyenlő joga a javak termelésében való részvételhez is, tehát: a munkához. A munkához való jog elvi álláspontjának elfogadásával az államhatalomnak feladata volna arról gondoskodni, hogy az ország lakosainak mind egyenlő könnyű szerrel munkához juthasson. Mindaddig azonban, míg a javak termelésében uralkodik anarchia a termelési eszközök szocializálásával meg nem szűnik, csak jámbor óhaját marad minden országban a munkához való jog törvénybeiktatása.

Több ízben volt alkalomunk rámutatni hogy az államhatalom minden ténykedésében és létrehozott intézményeinek szervezetében mindenütt feltalálható a célok osztályjellege és hogy az államhatalom által nagy későre megvalósított reformok, — ha esetleg nem a fejlődés akadályát szolgálnak — mindig elkövetve utána ballagnak az életnek és a valóságos és élő szükségletnek. Így van ez a szociálpolitikai alkottások terén is. Több ízben rámutattunk, hogy mindent a városok jönnek segítségére az államhatalomnak és létesítenek olyan intézményeket, melyeknek létrehozása nem helyi hanem országos feladat. A fejlődő élet követelményeinek vaskényeszerűbbé mindig több és több nehezéssel feladat hárul a városokra. Így a munkanélküliség elleni védekezés tekintetében is nem az állam, hanem a modern város az, mely a dolgos tömegek érdekében ezen nagyfontosságú gazdasági és kulturpolitika megoldását keresi.

A munkanélküliségből eredő társadalmi bajok súlyosságát elismerte minden idők államhatalma s a munkanélküliség gazdasági következményei ellen részeit preventív, részint az hoc intézkedésekkel időnként védekeztek is. A védekezés módja azonban

egyéltalában nem nevezhető szociálpolitikai jellegűnek. A középkor történelmének igen sok lapjáról olvashatjuk, hogy háború megindításának oka az a törekvés volt, hogy a népesség területhez és munkához jusson. Napjaink kivándorlása és kolonizációja mind olyan jelenségek, melyek azt mutatják, hogy a munkanélküliség, mint szociális bajnok orvosságát, még még mindig nem lehetett megtalálni.

(Folyt. köv.)

Itéletidő.

Városunkat helyre nem hozható katasztrófa sújtotta a dühöngő téli idővel. A pusztulás mekkora, azt e pillanatban még nem lehet megállapítani s nem lehet még csak hozzávetőleg sem számokban kifejezni az a kár, amelyet okozott. De azokból a jelentésekből, melyek a környék minden részéből érkeztek, attól kell tartanunk, hogy sok száz ezer korona körül jár az az érték, amely veszendőbe ment. De a közvetlen káron felül óriási az a közvetett kár, ami éppen a legszervezettebb osztályt érte: a gyümölcstermés pusztult el, ami nálunk a népek legfőbb, sőt majdnem egyedüli jövedelemforrása és a takarmánytermés kilitásai lettek a legkedvezőtlenebbek, úgy, hogy a hűségesség az idén ismét jégtűt mérveket fog ölteni. Sorsunk, megjelöltünk attól függ, hogy a föld megtermi-e számunkra a kenyert. Ha a termés jó, vagy csak közepes is, akkor van pénz-s akkor nemcsak a mezőgazdaság, hanem az ipar és a kereskedelem is virágzik; ha a termés rossz, azt az ipar és a kereskedelem is megcsinálja és megszínli mindenki ebben az országban.

A tegnapi hó és fagy lehat mindannyiunkat sújtott s abból a gyászából, mely a mezőgazdákért, mindannyiunknak rész jut. A kenyér, a hus drágább lesz, gyümölcs nem lesz, a jövedelem mindenkinek kevesebb lesz ebben az évben, csak azok a terhek lesznek nagyobbak, amelyek a polgárok vállára nehezdednek.

Kecskeméten kívül még egész csomó város van hazánkban, ami a gyümölcstermés eléggé számottevő. Ezekről a helyekről is a legnagyobb pusztulás hírért hozza a táviró. Így Gyöngyösön, Vág-ménntén Esztergom környékén, Szekszárdon, Újvidéken, Halason, Cegléden, Szabadkán stb. teljesen tönkmentek a gyümölcs. Miután itt dermesztő fagy uralkodik és egyre esik a hó, magas határok borítja a földeket, a gyümölcsfák ágait a rájuk rakodott hótömeg súlya tördeli le.

Ma reggel azután nálunk is elkezdett havazni és egyre hull, színet nélkül a keményzemű hó. A fagy után még ez is!

Nagy szerencse azonban, hogy a növényzet már hozzászokott az időjárásához, úgy, hogy a szombati fagy után a hétfői és mai fagyok már alig okozhat pusztítást. A gyümölcsfánkban helyrehozhatatlan a kár, azonban a bűtörné szőlőfajták, mivel azok az agyszemről is hoznak termést, kipótoltatják a kárt, amennyiben ha az időjárás azután kedvező lesz, gyengébb közletemre lehet számítani. Ez ugyan csekély vigasztalás, de azért most már jó lenne, ha bejelenedne.

A répa gyenge palántái szintén nagyon sokat szenvedtek a fagytól, úgy, hogy bizony sok helyen újra kell vetni. A rozsnak stb. szintén sokat ártott a fagy.

Mindazonáltal egészen pontos képet még most sem lehet a pusztulás mérvéről nyernünk és pedig egyrészt azért, mert még egyre tart az itéletidő, másrészt pedig majd ha némileg enyhül az idő és ujult erővel indul fejlődésnek a növényzet, látjuk csak meg, hogy mi a kár az egyes gyümölcsfajtákban.

Agyümölcstermelésünket ért katasztrófa híre már a külföldön is nagy visszhatást keltett. A konservek stb. márol hónapra megdrágultak. Külföldi, főleg ausztriai és németországi kereskedők érdeklődnek gyümölcskereskedésünk, sőt lapunk szerkesztőségében is levelekben, a fagy okozta károkról.

Töltőtelep Lakytelek
SZIKRAI VIZ
 Telefon 137.

Főlerakat Kecskeméten, alsópályaudvari faterlepen.

A SZIKRAI VIZ szállítását

április 20-án megkezdjük.

A víz ára következő házhöz szállítva:

Fél liter	10 fillér.
Egy liter	14 fillér.
Egy és fél liter	18 fillér.

A multhán ezeket tapasztalatainkon okúlvá, az ügyé-
 darabonként 24 fillér biztosíték teendő le, amelyet
 ha ép állapotban visszaadnak, visszafizetünk. Rendé-
 kelt telefonon és postán elfogadjuk. Óvakodjunk ér-
 téketlen utánatkozástól és ügyeljünk a SZIKRAI VIZ nére.
 Viszontelárításunk kedvezmény. Kiváló tisztelettel:
 Tiszaparti Gőzfűrés és Órlómalom Részv.-társaság,
 mint a SZIKRAI VIZ kőtezelősége.

NAPI HIREK.

Telefon 141. Telefon 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1913. év április hó 16. szüda. — Róm. kártya: Lambert vt. — Protestáns: Lambert. — Görög-ország: 1913. év április hó 3. Nikeia ap. — Izraelita: 5673. év Nisan 9. Naplette 5 óra 12 perc. — Pannnyuga 6 óra 48 perc. — Napbuzsa 13 óra 30 perc. — Holdteleté 12 óra 50 perc. Délután. — Holdnyugtá 3 óra 18 perc. éjél. — Holdtölté 20-án 10 óra 33 perc. este.

Időjárás: A környéki meteorológiai intézet-
 Kecskeimétre érkezett jelentése szerint a következő várható: Változékony, hideg, sok helyen csapadék.

— **A pénzügyi bizottság.** A pénzügyi bizottság a héten ülést tart, de a gyűlés pontos ideje még nincs elhatározva. Tárgyalni fogja a bizottság a helybeli szociáldemokratáknak a munkanélküliség megszüntetését sürgető memorandumát.

— **Az ügyvédszépvetség közgyűlése.** Az országos ügyvédszépvetség kecskeméti osztálya f. hó 13-án tartotta évi közgyűlést. A közgyűlést Györfy Balázs elnök nyitotta meg és ismertetve a szövetség lefolyt évi működésének főbb mozzanatait. A választmányának kimerítő jelentését dr. Márkó Imre titkár terjesztette elő. Ezután éleik diskusszió folyt le az ügyvédség védelmére vagy több fontos kérdésről. Védelmet jeleztek a választásokat következő eredményt: Elnök Györfy Balázs, Társelnök dr. B. Kiss Kálmán, Titkár dr. Márkó Imre. Pénztáros dr. Kiss Béla. Választmányi tagok dr. Dezső János (Nagyváros), dr. Dobos Sándor (Cegléd), dr. Sallat János (Kiskunfélegyháza), dr. Angyal Vidor, dr. Bóka Béla, dr. Dömötör István, dr. Dömötör László, dr. Popper Aladár, dr. Steiskál Ottó és dr. Szabó Iván.

— **Az ovodák.** Sárkány Béla, mint az ovodai bizottság elnöke, ma beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben azt kéri, hogy az ovodák részére évi 120 korona tisztítási átalányt, a dajkák részére pedig havi 40 korona fizetés utaljon ki. Kéri továbbá a bizottság elnökje, hogy a gyermekeknek a II. féltévi tandíját engedjék el, mivel az ovodák 4 hónapig keresztül zárva voltak.

— **Az új közbüvöhid.** Már régóta követte a földmívelésügyi miniszter, hogy egy új közbüvöhid építéséről gondoskodjék a város, mert a régi hasznavehetetlen és nem modern városból álló. Bagi László h. polgármester most elhatározta, hogy a közbüvöhid tervezetét kidolgoztatja. A kész tervezet a javadámi bizottság fogja letérnyelni. Ezzel egyidejűleg dílóre kerül a **szertályvöhid és a vásárpénztár** felállításának ügye. A vásárpénztár intézménye menti a mérőszalokt és a vágókat az uszáróskókt, mert a tulajdonokat képező állatokra pénz előlegez.

— **Ajánok a zeneiskolának.** A vallás- és köznevelésügyi miniszter ma néhány százkönyvet küldött Kecskemétné a városi zeneiskola részére.

Kivételünk e tekintetben szintén szépen fejlődik, úgy, hogy Magyarországból kivitt csemegezőlőnek 100%-a Kecskemétről szállítatik. Kivételünk főleg Ausztriában, Németországban talál igen kedvező elhelyezésre.

Osztibaracktermelésünk is csak az újabb időben kezd a külföldre való szállítás igényeinek megfelelően, amennyiben a hosszú utat csak néhány faj bírja ki és így csak a legodosabb csomagolás és szállítás mellett exportálhatunk belőle.

Egyike a legkényesebb gyümölcsnek, főleg a fája, de azért igen jól alkalmazható a nemesebb fajfái.

A dió igen fontos és hasznos, mert gyümölcsös is, fáját is igen jól lehet értesíteni.

A birsalma, mint a déli melegebb vidékről származó gyümölcs, vidékünkön szintén megtermem.

(Folyt. köv.)

A város feladata

a munkanélküliség elleni küzdelemben.

A városok szociális politikájának új ágaként jelentkeznek a munkanélküliekről való gondoskodás. Kétségtelen, hogy a munkanélküliség elleni küzdelemben az államnak, hanem a városnak, mely korlátoltabb és szűkebb feladatkörrel sokkal biztonságosabb és könnyebben tekinthető át a helyi első sorban érzi meg a munkátlanok káros hatásait és következményeit, kell beavatkoznia. Tényleg azt látjuk, hogy egy külföldön, mint legutóbb hazánkban is, a városok tesznek kísérletet a munkanélküliség káros hatásainak enyhítésére. A főváros a napokban szavazott meg 50,000 korona segélyt a munkanélkülieknek, néhány nappal ezelőtt pedig egyik vidéki város hasonló eljárást követett. Miután a súlyosan ránk nehezítő rossz gazdasági viszonyok országsszerte és az ország minden városában abnormis módon megdagasztották a munkanélküliek számát, mi sem indokoltabb, mint hogy a kérdésről a városok szempontjából foglalkozzunk.

Amennyiben az az elvi álláspont fogadjuk el, hogy mindenkinek egyenlő joga van az élethez és a boldogság kereséséhez, nem tagadhadjuk azt sem, hogy mindenkinek joga van a termelésben előrendű szűkeglettel szinten való részesedéshez is s ebből önként következik mindenkinek egyenlő joga a javak termelésében való részvételhez is, tehát: a munkához. A munkához való jog elvi álláspontjának elfogadásával az államhatalomnak feladata volna arról gondoskodni, hogy az ország lakosainak mind egyenlő könnyű szerrel munkához juthasson. Mindaddig azonban, míg a javak termelésében uralkodik anarchia a természeti eszközök szocializálásával meg nem szűnik, csak jámbor óhajtat marad minden országban a munkához való jog törvénybeiktatása.

Több ízben volt alkalmunk rámutatni hogy az államhatalom minden ténykedésében és létrehozott intézményeinek szervezetében mindenütt feltalálható a célok szűkeglettel és hogy az államhatalom által nagy kesőre megvalósított reformok. — ha esetleg nem a fejlődés akadályait szolgálnak — mindig elkésvé utána ballagnak az életnek és a valóságos és élő szükségleteknek.

Igy van ez a szociálpolitikai alkottások terén is. Több ízben rámutattunk, hogy mindennél a városok jönnek segítségére az államhatalomnak és létesítenek olyan intézményeket, melyeknek létrehozása nem helyi hanem országos feladat. A fejlődő élet követelményeinek vastagszerecéről mindig több és több nehezebb feladat hárul a városokra. Így a munkanélküliség elleni védekezés tekintetében is nem az állam, hanem a modern város az, mely a dolgos tömegek érdekében ezen nagyfontosságú gazdasági és kulturproblema megoldásáért keresi.

A munkanélküliségből eredő társadalmi bajok súlyosságát elismerte minden idők államhatalma s a munkanélküliség gazdasági következményei ellen részint preventív, részint ad hoc intézkedésekkel időnként védekezett is. A védekezés módja azonban

egyáltalában nem nevezhető szociálpolitikai jellegűnek. A középkor történetének igen sok lapjáról olvashatjuk, hogy háború megindításának oka az a főrevész volt, hogy a népesség területhez és munkához jusson. Napjaink kivándorlása és kolonizációja mind olyan jelenségek, melyek azt mutatják, hogy a munkanélküliség, mint szociális bajnak orvosságát, még még mindig nem lehetett megtalálni.

(Folyt. köv.)

Itéletidő.

Városunk helyre nem hozható katasztrófa sújtotta a dühöngő téli idővel. A pusztulás mekkora, azt e pillanatban még nem lehet megállapítani s nem lehet még csak hozzávetőleg sem számokban kifejezni az a kár, amelyet okozott. De azokból a jelenségek, melyek a környék minden részéről érkeztek, attól kell tartanunk, hogy sok száz ezer korona körül jár az érték, amely veszendőbe ment. De a közvetlen káron felül óriási az a közvetett kár, ami éppen a legsúlyosabb osztályi érte: a gyümölcsstermesz pusztult el, ami nálunk a népnek legfőbb, sőt majdnem egyedüli jövedelemforrása és a takarmánytermés kiállításai lettek a legkedvezőtlenebbek, úgy, hogy a husrágóság az idén ismét jézást mérveket fog ölteni. Sorsunk megjelölésének attól függ, hogy a föld megtermi-e számunkra a kenyert. Ha a termés jó, vagy csak közepes is, akkor van pénz-s akkor nemcsak a mezőgazdaság, hanem az ipar és a kereskedelem is virágzik, ha a termés rossz, az az ipar és a kereskedelem is megszűnik és megszűnik mindenki ebben az országban. A tegnapi hó és fagy tehát mindannyiunkat sújtott s abból a gya szból, mely a mezőgazdák érte, mindannyiunknak rész jut. A kenyér, a hus drágább lesz, gyümölcs nem lesz, a jövedelem mindenkinek kevesebb lesz ebben az évben, csak azok a terlek lesznek nagyobbak, amelyek a polgárok vállaira neheznek.

Kecskeméten kívül még egész csomó város van hazánkban, ahol a gyümölcsstermesz eléggé számottevő. Ezekről a helyekről is a legnagyobb pusztulás hírért hozza a táviró. Így Gyöngyösön, Vág-ménntén Esztergom környékén, Szekszárdon, Újvidéken, Haiszon, Ceglédre, Szabadkán stb. teljesen tönkment a gyümölcs. Miután itt dermesztő fagy uralkodik és egyre esik a hó, magas határok borítja a földeket, a gyümölcsfák ágait a rájuk rakodott hótmeg sulya tördeli le.

Ma reggel azután nálunk is elkezdett havazni és egyre hull, szűnet nélkül a keményzűmő hó. A fagy után még ez is!

Nagy szerencse azonban, hogy a növényzet már hozzászokott az időjárásához, úgy, hogy a szombati fagy után a hétévi és mai fagyok már alig okoztak pusztítást. A gyümölcsfánkban helyrehozhatatlan a kár, azonban a bétörmő szőlőfajták, mivel azok az agyszemről is hoznak termést, kipótíthatják a kárt, amennyiben ha az időjárás ezután kedvező lesz, gyengébb közepetmérésre lehet számítani. Ez ugyan csekély vizsgálat, de azért most már jó lenne, ha beteljesedne.

A répa gyenge palántái szintén nagyon sokat szenvedtek a fagytól, úgy, hogy bizony sok helyen újra kell vetni. A rozs-nak stb. szintén sokat ártott a fagy. Mindazonáltal egészen pontos képet még most sem lehet a pusztulás mérvéről nyernünk és pedig egyrészt azért, mert még egye tart az itéletidő, másrészt pedig majd ha némileg enyhül az idő és ujult erővel indul fejlődésnek a növényzet, lát-zék csak meg, hogy mi a kár az egyes gyümölcsfajtáiban.

**

A gyümölcsstermeszünket katasztrófa híre már a külföldön is nagy visszhatást keltett. A konsvek stb. márol holnapra megdrágultak. Külföldi, főleg ausztriai és németországi kereskedők érdeklődnek gyümölcskereskedésünk, sőt lapunk szerkesztőségében is levelekben, a fagy okozta károkról.

Töltőtelep	Töltőtelep
Lakyletek	Lakyletek
Telefon 137.	Telefon 137.

Főlerakat Kecskeméten, alsópályaudvari fátelepen.

A SZIKRAI VIZ szállítását

április 20-án megkezdjük.

A víz ára következő házhöz szállítva:

Fél liter	10 fillér.
Egy liter	14 fillér.
Egy és fél liter	18 fillér.

A multhan északelt tapasztalatainkon oklulva, az ügyér-
darabonknt 24 fillér biztosíték teendő le, amelyet
ha ép állapotban visszaadnak, visszafizetünk. Rendel-
ések telefonon és postán elfogadjuk. Óvakodjunk ér-
teketlen utazatóktól és ügyeljünk a SZIKRAI VIZ nére.
Viszontelárusítások kedvezmény. Kiváló tiszteltel:
Tiszaparti Gőzfűrés és Órlómalom Részv.-társaság,
mint a SZIKRAI VIZ kátkezelője.

NAPI HIREK.

Telefon 141. Telefont 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János utca 9.

Naptár: 1913. év április hó 16. szerda.
— Róm. kath.: Lambert vt. — Protestáns: Lambert.
— Greg. nova: 1913. év április hó 3. Nőlepa ap.
— Izraelita: 5973. év Nizan 9. Nappelte 5 óra 12 perc.
Nappnyuga 6 óra 48 perc. — Naphossza 13 óra 30 perc.
Holoktete 12 óra 50 perc. délután. — Holdnyitása
3 óra 18 perc. éjél. — Holdtölte 20-an 10 óra 33
perc. este.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet:
Kecskemétre érkezett jelentés szerint a következő idő-
várható: Váltakozó, hideg, sok helyen esapadék.

— **A pénzügyi bizottság.** A pénzügyi bizottság a héten ülést tart, de a gyűlés pontos ideje még nincs elhatározva. Tárnyain fogja a bizottság a helybeli szociáldemokratának a munkanélküliség megszüntetését sürgető memorandumát.

— **Az ügyvédzsóvetség közgyűlése.** Az országos ügyvédzsóvetség kecskeméti osztálya f. hó 13-án tartotta évi közgyűlést. A közgyűlést Gyóffy Balázs elnök nyitotta meg és ismertetve a szövetség lefolyt évi működésének főbb mozzanatait. A választmányának kimerítő jelentését dr. Markó Imre titkár terjesztette elő. Ezután élénk diskusszió folyt le az ügyvédsg érdékkörébe vágó több fontos kérdésről. Végül megegyeztek a választásokat következő eredményre: Elnök: Gyóffy Balázs. Társelnök dr. B. Kiss Kálmán. Titkár dr. Markó Imre. Pénztáros dr. Kiss Béla. Választmányi tagok dr. Dezső János (Nagygyőrök), dr. Dobos Sándor (Cegléd), dr. Sallat János (Kiskunfélegyháza), dr. Angyal Vidor, dr. Bóka Béla, dr. Dömötör István, dr. Dömötör László, dr. Popper Aladár, dr. Steiskal Ottó és dr. Szabó Iván.

— **Az óvodák.** Sárkány Béla, mint az óvodaiügyi bizottság elnöke, ma beadványt intézett a városi tanácsához, amelyben azt kéri, hogy az óvodák részére évi 120 korona tisztítási átalányt, a utjak részére pedig havi 40 korona fizetést utalják ki. Kéri továbbá a bizottság elnöke, hogy a gyermekeknek a II. félévi tandíját engedjék el, mivel az óvodák 4 hónapig keresztül zárva voltak.

— **Az új közbányóhid.** Már régen követele a földművelési miniszter, hogy egy új közbányóhid építéséről gondoskodjék a város, mert a régi hasznavehetetlen és polgármester városához illo. Bagó László h. nagmester most elhatározta, hogy a közbányóhid tervezetét kidolgoztatja. A kész tervezet a javadalmi bizottság fogja letárgyalni. Ezzel egyidejűleg dűlőre kerül a **sertésvályóhid** és a **vásárpénztár** felállításának ügye. A vásárpénztár intézménye megmeneti a mérsarokokat és a vágókat az uzso-rásoktól, mert a tulajdonokat képező állatokra pénzt előlemez.

— **Ajánadék a zeneiskolának.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma néhány szakkönyvet küldött Kecskemétné a városi zeneiskola részére.

— **Méhészeti kerületek új beosztása.** A méhészkedés előmozdítására rendelt állami szakközvetítő feladatának megkönnyítése végett a földművelésügyi miniszter szükséges látta, hogy az eddigi nyázkirételek melleszt kerületek keretbe csökkenessenek. E végből az eddigi kitűnt helyett tízenhat méhészeti kerület szervezett. Az I. kerületben soroztatott Esztergom, Tolna- és Pestvármegye. Esztergom, Budapest, Kecskemét, Cegléd, Fegyéhalás, Haás, Nyárkőrök, Szentesre és Vác városok. A kerület székhelye Kállosa. Kirendelt szakközvetítő Déák Imre Kállosán.

— **Megvert legény.** A lajomszícsi csendőrség megjelent Lipóczy János 21 éves nőften földműves, lajomszícsi lakos és elpanaszolta, hogy folyó hó 6-án este, mikor Diamant Mór kereselmében ivott, kihiatták az udvarra s ott őt legény megvertve, s az egyik zsebkésével meg is szúrta. Az eljárást, illetve a nyomozást a csendőrség megindította.

Agyonakarta lönni bántalmazóját.

Diószegi Sándor 42 éves kunszentmiklósi földműves régóta perlekedett Szapponos Ilona 26 éves asszonnyal. A pár — miután sok-sok ideig húzódtott — a minap eldölt és pedig Szapponos Ilona javára.

Ez azután nagyon elkeserítette Diószegi, aki elhatározta, hogy bosszút áll ellenfelén. A mult hét közepén elment Diószegi Szapponos Ilona házához és mivel az asszony bezárta előtte a kaput, Diószegi bemászott a kerítésen, betörtre a ház ajtaját és az asszonyra támadt.

Diószegi a véletlen asszonyt földre teperte, összeverte és rugdosta, majd állítólag rá is löött. Ezután törve-zuvasza a kezébe eső dolgokat és eltávozott.

Midőn az összevert asszony magához tért **bántalmazója után jutott és forgópisztolyával hátra löött.** A golyó azonban megakadt Diószegi ruhájában és csak könnyebb sérülést okozott, mire Diószegi újra az asszonyra támadt, végre egy közelben cirukáló csendőr vette ki az asszonyt ellenfele kezeli közül.

A csendőrség megindította a nyomozást ebben az ügyben és az iratokat áttette a kecskeméti ügyészségre.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, akik felelhetetlen kedves, édes jó anyának, illetve szeretelt nagyanykának, **özv. Benyák Jánosné szül. Vinzse Magdolna** folyó hó 14-iki temetésén megjelentek, részvétellek nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután is hátsó köszönetünket.

Kecskemét, 1913. évi április hó 15-én.

Bencsik-család.

Egy 12-14 éves fiú mindenek azonnal felvétetik Gallia-féle könyvkereskedésben a Beretvási-szálló átelében. 7591

Piaci árjegyzék.

	Április 15.
Tiszta buza 100 kg.	20— 21—
Kétszer búza	19— 20—
Rózsa	18— 18-40
Árpa	19— 19-20
Zab	21— 22—
Kukorica	15— 17—
Kukorica bántái	15— 16—
Kóles	22— 23—
Krumpli	6— 7—
Sófia	9— 10—
Szalma	3— 3-40
Szalonka 1 kg.	1 60— 2—

Állat-piac.

	Április 15.
Sértés, hizott, fiatal, nehéz, 300—400 kilóg.	1 40
Fiatal, közép, 220—300 kilógammig	1 38
Fiatal, könnyű, 150—220 kilógammig	—
Párónként 45 kilóg. élet és 4 % levonással.	—
1. renű, öreg, nehéz	1 30
1. renű, öreg, nehéz	—
Párónként 50—60 kilóg. és 4 % levonással.	—
fiatal, életműnyban	1 26
Öreg, életműnyban	—
Borjú kilónként	— 70
Birka kilónként	— 60
Bárny kilónként	— 80

Baromfi-piac.	Április 15.
Hízott lúd 1 kg.	1 60 1 70
Sóvány lúd párja	15— 16—
Hízott kacsá párja	12— 13—
Sóvány kacsá párja	9— 10—
Pulyka 1 kg. bak	1 40 1 50
Pulyka 1 kg. nőstény	1 80 1 90
Tyúk párja	5— 6—
Csírke párja	3— 4—
Kappan párja	10— 11—
Cyónygyútyú párja	5— 6—
Tojás 100 db	5— 5 60
Idel fiatal pészénye liba párja	15— 16—

Kiadó nagy magtár.

Papp Sándor ügyvéd Széchenyi-útca 10. számú házában egy nagy magtár május 1-től bérbbe kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos. 7513

A nagy, új, földművelési miniszter által megválasztott állami szőlőtelep által kipróbált

Kochillin

szőlőmoly- és gyümölcs-féregirtó anyag

bizonyult a legjobbnak,

az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzata idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legelősbű és leghatékonyabb anyag. Ára kilogrammonként 4 kor. Minden kilogramm 25 liter ribben feloldandó, — ekkora mennyiség 400 negyszögletű szőlő bepermetezésére elegendő. — Itt a fűrésztógigébe mártogatjuk, vagy az anyaggal csepejtjük; egy két kilogramm egy katasztrális hőlő szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan, gyömbörsze, embeire ártalmatlan. — Begyűjtésű a szőlő békítősége vagy szőlővel mellett a Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcs-féregirtó-anagygyár központú irodájában: Budapest, VI. kerület, Eötvös-útca 14. sz. Részletes használati utasítás minden csomagban, — számtalan éltés mérő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk!

Viszontelárusítókat keresünk!

Azonnal kiadható lakóház

kerttel, kövezett udvarral, két utcai szoba mellékhelyiségekkel üvegezett verandával, jó vízű kúttal és istállóval ellátva. A központtól 10 percnyire (Holló-útca 2). Felvilágosításai szolgál Kurutz István szomszéd úr.

Tartós és jól habzó Melinda-szappan

kókuszs-zappan betéttel 22 és 44 filléres darabokban, tartós és jól habzó Melinda-szappan barna-szappan betéttel 20 és 40 filléres darabokban Kecskeméti mindenütt kapható.

Mayerfi Zoltán szabadalm. Melinda-szappangyára.

Szabó Lajos cipész-mester üzletében
Kecskeméten, N.-kőrösi-útca 14. újsz. saját házában kizárólag saját készítésű

úri-, női- és gyermekcipők

minden időnyre nagy választékban vannak raktáron. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe!

Tökéletes munka!
Jó anyag!
Olcsó szabott árak!

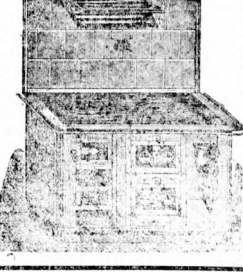
A munka jutalma!

Akácfa szőlőkarók.

Elsőrendű 4 5 sikkos, másodrendű 4 sikkos, összesen 160.000 drb akácfa és szőlőkaró eladó jászkerekégyházban Manheim Sándor kereskedőnél. 7472

BOGOVICS JÓZSEF

gyorsmelegítő eserépkályhakesztítő
Kecskeméten, IV., Kaszap-útca 12. Szaját házában.

Nagy raktár kályha és tűzhelyekből.
Minden színű épületdísz kapható.

Kiadó lakás.

Két nagy útcái s egy előszobából álló lakás minden mellékhelyiséggel a Mező-útca 10. számú modern új házában május 1-re kiadó; értekezni lehet a városházán dr. Nyúl Pálial. 7568

Kiadó üzlethelyiség.

A református egyház épületében (két-templom-közt) eddig Leitner Hermann által bérelt üzlethelyiség azonnal kiadó, s bármikor átvehető. Ertesítést ad Leitner Hermann esődtömögének gondnok dr. Dömötör István ügyvéd.

Kitűnő minőségű akácfa

nagy erdei ölenként 50 koronáért kapható özv. Haás Jakabné fátelépén, Szolnoki-kapu.